

International Science Group

ISG-KONF.COM

XIV

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"THE LATEST TECHNOLOGIES IN SCIENTIFIC ACTIVITY
AND THE EDUCATIONAL PROCESS"**

Porto, Portugal

December 03-06, 2024

ISBN 979-8-89619-788-1

DOI 10.46299/ISG.2024.2.14

THE LATEST TECHNOLOGIES IN SCIENTIFIC ACTIVITY AND THE EDUCATIONAL PROCESS

Proceedings of the XIV International Scientific and Practical Conference

Porto, Portugal
December 03 – 06, 2024

17.	Корнійчук С.А. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	93
18.	Chmut O. HARMONIZATION OF ECONOMIC, ENVIRONMENTAL, AND SOCIAL GOALS IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT STRATEGIES OF ENTERPRISES	96
19.	Тюрин О.В., Ахмеров О.Ю., Залецька І.О. КОРПОРАТИВНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	98
20.	Узварик В.О. ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБЛІКУ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	107
21.	Янченко М.В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ В УКРАЇНІ	115
ELECTRONICS		
22.	Стецюк В., Сілідусєв Р. ТЕПЛОВИЙ МОНІТОРИНГ ДВИГУНІВ ДРОНІВ	118
ENERGY		
23.	Sargsyan A., Giordano E. THERMAL ENERGY CASCADING IN URBAN SYSTEMS: WASTE HEAT RECOVERY AND REDISTRIBUTION THROUGH SMART GRID INFRASTRUCTURE	125
24.	Jason Hao Wu, Sargsyan A., Hovhannisyan L. HYBRID SOLAR-THERMAL FACADES: DYNAMIC ENERGY HARVESTING THROUGH MULTI-LAYERED BUILDING ENVELOPES	129
FORESTRY		
25.	Гуцько С.О., Сапа Є.Ю. РОЗШИРЕННЯ ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ГОЛОВНИЙ ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ	132

РОЗШИРЕННЯ ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ГОЛОВНИЙ ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ

Гулько Світлана Олександрівна

К.б.н. доцент кафедри садово-паркового
мистецтва та ландшафтного дизайну

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Сапа Євгенія Юріївна

Здобувач освіти другого (магістерського) рівня

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Дніпропетровська область знаходиться в степовій зоні України і займає площу 3192,3 тис. га, в тому числі землі лісового фонду становлять 202,6 тис. га, із них вкриті лісовою рослинністю 82,08 тис. га, а лісистість області – 5,6 % [2]. Наявність потужних запасів мінеральної сировини і сприятливі ґрунтово-кліматичні умови зумовлюють високу концентрацію промислових об'єктів і розвиток аграрного сектору. У результаті більша частина земель антропогенно трансформована. В таких умовах дуже складним є питання виявлення і заповідання природних територій і об'єктів.

У Дніпропетровській області проводиться значна робота щодо розвитку і розширення заповідних територій. Заповідна справа розглядається як головний засіб для комплексного вирішення важливих екологічних проблем, таких як збереження біорізноманіття, відновлення і підтримка екологічного балансу в біосфері в умовах техногенного забруднення тощо.

Станом на 01.01.2023 мережа територій та об'єктів природно-заповідного фонду області складає 182 об'єктів, загальною площею 100,7 тис. га, що становить 3,14 % від площі області. Із них 32 об'єкта – загальнодержавного значення на площі 36,6 тис. га та 150 – місцевого значення на площі 64,08 тис. га [2] (рис. 1.1).

15 вересня 1990 року постановою Кабінету Міністрів України [6] на базі зоологічного й орнітологічного заказників «Таромські плавні» та «Обухівські заплави» було створено Дніпровсько-Орільський природний заповідник для охорони залишків старих заплавних і байрачних лісів, заплавно-лучних і степових ділянок зі специфічною рослинністю.

FORESTRY
THE LATEST TECHNOLOGIES IN SCIENTIFIC ACTIVITY AND THE EDUCATIONAL
PROCESS

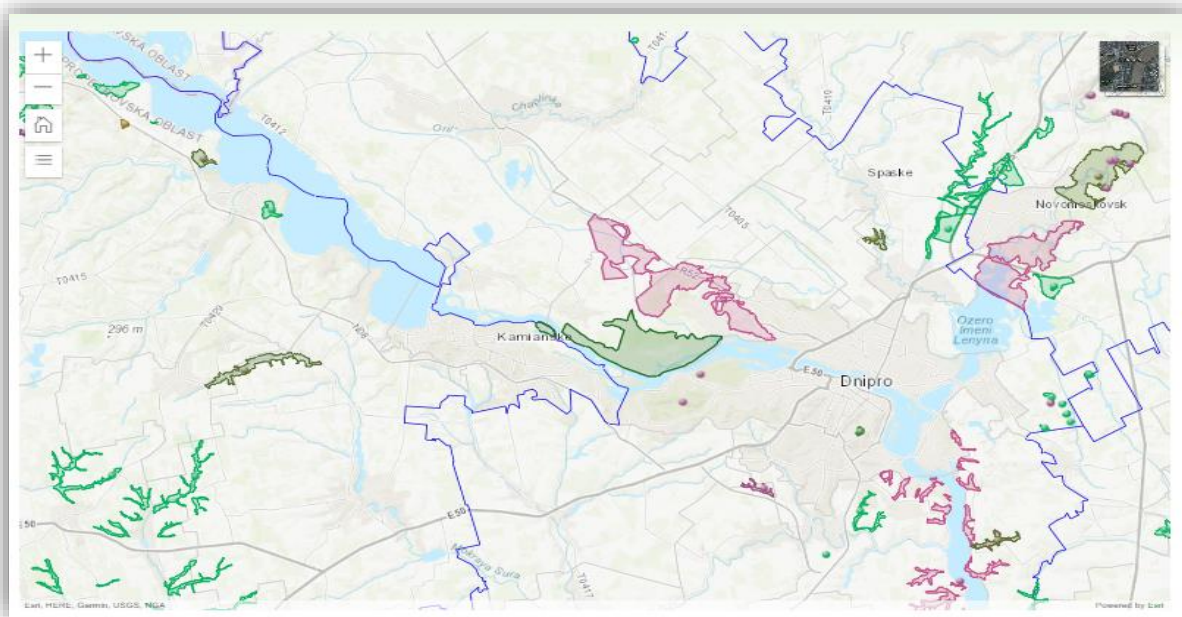

Рисунок 1.1 Природно-заповідний фонд Дніпропетровської області в розрізі територіальних громад

Загальна площа заповідника – 3766,2 га. Ця унікальна територія природно-заповідного фонду України розкинулася майже в центрі сучасного індустріального регіону, затиснута між великими містами Дніпром і Кам'янським серед промислових ландшафтів і дачних кооперативів. Сухопутні кордони заповідника пролягають паралельно береговій лінії Дніпра по околиці села Миколаївка Петриківського району (рис. 1.2).

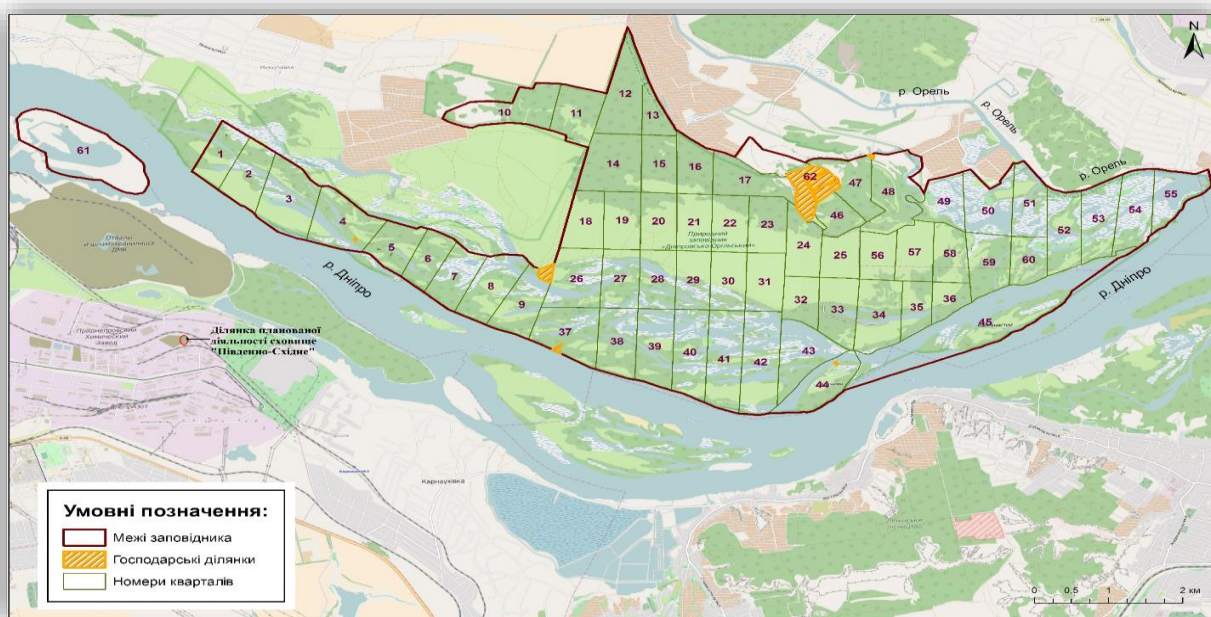

Рисунок 1.2 Природний заповідник «Дніпровсько-Оріельський»

Заповідник є природоохоронною науково-дослідною установою загальнодержавного значення. З метою збереження живої природи краю тут вивчають процеси у природних комплексах дніпровських плавнів. Статус заповідника дає можливість здійснювати на конкретній території природоохоронні функції, зберегти унікальний природний об'єкт із типовим для нього генофондом рослин і тварин. Заповідник виконує також і культурно-просвітницькі завдання. Він став центром із екологічного та естетичного виховання населення, популяризації ідей охорони та раціонального використання ресурсів.

Рослинний світ заповідника дуже різноманітний – 731 вид судинних рослин, 34 види мохоподібних, 25 видів лишайників. 11 занесено до Червоної книги України, серед них: тюльпан дібровний, сон чорніючий, рястка Буше, шафран сітчастий, ковила дніпровська, деякі різновиди зозулинців, водяний горіх, сальвінія пливуча. Три види рослин занесені до Європейського червоного списку: жовтозілля дніпровське, козельці українські та кушир донський. У межах заповідника охороняють також 64 види рослин, віднесених до рідкісних видів Дніпропетровської області [3].

Тваринний світ На території Дніпровсько-Орільського зареєстровано більш як 2000 видів тварин. Найбільшим різноманіттям серед них виділяються комахи: їх близько 1500 видів. 18 із них занесені до Червоної книги України: совка розкішна, бражник дубовий, ведмедиця велика, дозорець-імператор, жужелиця угорська, жук-олень, пістрянка весела, подалірій, сколія степова та інші.

Крім того, на території заповідника виявлено 38 видів ссавців, шість із яких занесені до Червоної книги України: велика та мала вечірниця, борсук, горностай, видра річкова, мишівка степова. Також тут мешкають вовки, лисиці, зайці, їжаки білочереві, бобрі річкові, дикі кабани, косулі, лосі європейські, а також білки, ондатри, єнотовидні собаки, плямисті олені.

Взагалі на території заповідника мешкає 12 видів тварин, занесених до Європейського червоного списку, 39 видів, занесених до Червоної книги України, 139 видів, які підлягають особливій охороні згідно з Бернською конвенцією, і близько 40 – регіонально рідкісних видів. Дніпровсько-Орільська заплава віднесена до водно-болотних угідь міжнародного значення [1].

Регіональні ландшафтні парки (РЛП) відіграють ключову роль у розширенні заповідних територій Дніпропетровської області та збереженні біорізноманіття. Вони забезпечують охорону природних екосистем, створюючи умови для збереження рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин.

РЛП поєднують природоохоронну функцію з рекреаційною та освітньою діяльністю, що сприяє підвищенню екологічної свідомості населення та зменшенню антропогенного навантаження на природу. Завдяки своїй гнучкій структурі вони дозволяють забезпечити охорону великих територій із різноманітними екосистемами, водночас залишаючи можливості для сталого використання природних ресурсів.

У контексті Дніпропетровської області РЛП є ефективним інструментом для розширення природно-заповідного фонду, особливо у степових регіонах і вздовж

річкових долин, де екосистеми найбільш вразливі до деградації. Вони також відіграють важливу роль у формуванні екологічної мережі області, забезпечуючи зв'язок між існуючими заповідними зонами (рис. 1.3).

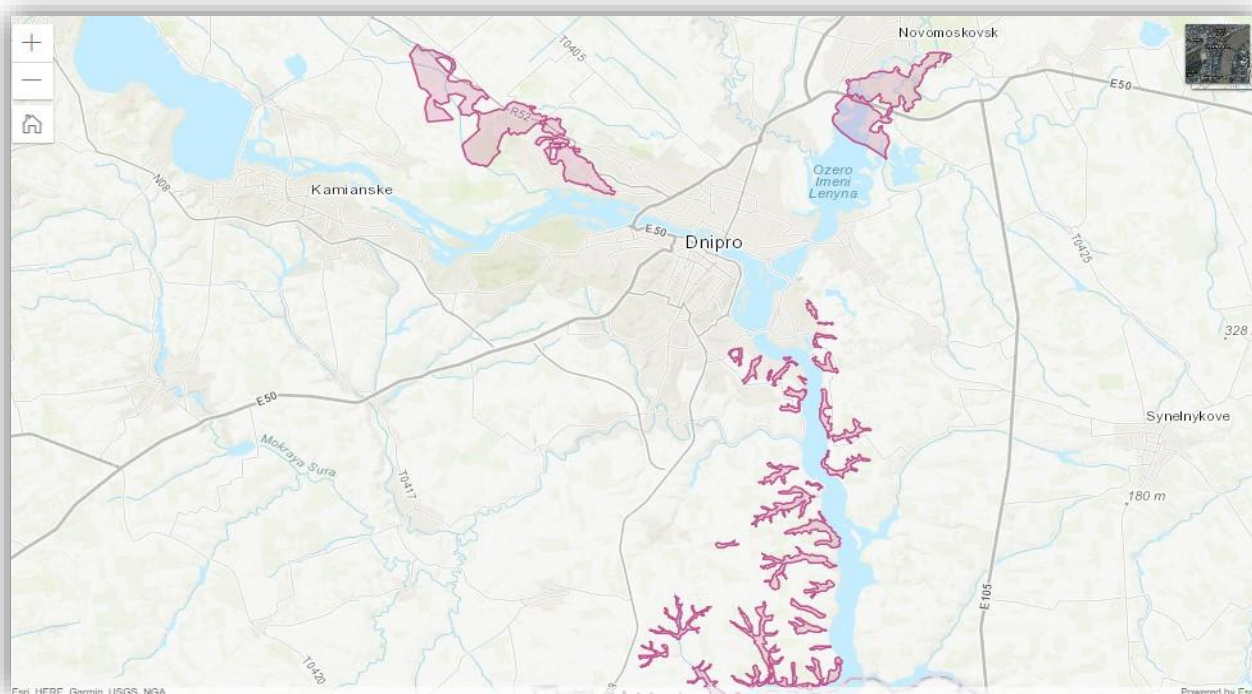

Рисунок 1.3 Регіональні ландшафтні парки Дніпропетровської області

Дніпровські ліси – регіональний ландшафтний парк місцевого значення в Україні. Об'єкт природно-заповідного фонду Дніпропетровської області.

Розташований поблизу смт Обухівка та села Балівка Дніпровського району Дніпропетровської області.

Площа 4437,465 га. Створено у 2010 році. Перебуває у віданні: Дніпропетровський держлісгосп; Дніпропетровська райдержадміністрація; Дніпропетровська міська рада, Кіровське лісництво.

Статус надано для збереження природних комплексів у долині річки Оріль. Наявні невеликі лісові масиви, луки, заболочені ділянки заплави і стариць річки.

Через близькість до великих населених пунктів територія регіонального ландшафтного парку регулярно потерпає від незаконних рубок лісу та інших зловживань.

Територія включає в себе природний комплекс річкових терас. Всі водойми та болота по суті являють собою єдину макросистему, яка визначає існування і розвиток усього біологічного різноманіття даної території. Домінуючими типами рослинності є рукотворні ліси, представлені сосновими борами, осокірниками, дубовими та білоакацієвими насадженнями [1].

Придніпровський (Дніпрові пороги) – регіональний ландшафтний парк місцевого значення в Україні. Об'єкт природно-заповідного фонду Дніпропетровської області. Розташований у Солонянському районі

Дніпропетровської області.

Площа – 4917,9 га. Створено 25 вересня 2008 році. Перебуває у віданні: Дніпропетровський держлісгосп, Солонянська райдержадміністрація, Микільське лісництво.

Збереження та відтворення в природному стані комплекс придніпровських глибоких балок і ярів з байраками, степом і штучним лісом, гранітних скель з унікальним ендемічним рослинним комплексом.

Самарські плавні – регіональний ландшафтний парк в Україні. Розташований у межах Новомосковського району Дніпропетровської області, між містом Новомосковськ, селами Піщанка, Орлівщина, Хащеве та смт Черкаське.

Площа 2800,7 га. Статус присвоєно 2012 року. Перебуває у віданні: Новомосковська районна державна адміністрація.

Територія ландшафтного парку охоплює пониззя річки Самари з мальовничими плавнями, річковими рукавами, старицями, заплавними озерами та лісами.

Являє собою унікальний природний комплекс, який сформувався в пониззі долини р. Самари. Переважна більшість просторів території парку вкрита водною поверхнею Самарської затоки та системи з її додаткових водойм, в яких формуються донні субстрати різних типів – переважно мулисті та мулисто - піщані відклади різної потужності [4].

Розширення заповідних територій у Дніпропетровській області є важливим і ефективним інструментом для збереження біорізноманіття в умовах зростаючого антропогенного навантаження та змін клімату.

У Дніпропетровській області, яка характеризується інтенсивним промисловим і сільськогосподарським розвитком, існує значний ризик деградації природних екосистем. Розширення заповідних територій дозволить зберігати унікальні природні комплекси, рідкісні й зникаючі види рослин і тварин. Заповідні території забезпечують природоохоронний режим, що сприяє відновленню екосистем, підтриманню популяцій рідкісних видів і створенню умов для їхньої природної еволюції. Біорізноманіття є основою для екологічної стабільності регіону. Збереження природних екосистем сприяє підтриманню водного балансу, запобігає деградації ґрунтів і поліпшує якість повітря, що має безпосередній вплив на здоров'я населення.

Аналіз територій області вказує на наявність ділянок із високою природною цінністю, які можуть бути включені до складу заповідного фонду. Це, зокрема, степові ділянки, водно-болотні угіддя та ліси. Розширення мережі заповідних об'єктів сприяє не лише збереженню природної спадщини, а й створює передумови для розвитку екологічного туризму, наукових досліджень і екологічної освіти. Ефективне розширення заповідних територій потребує інтеграції наукових, екологічних і соціально-економічних підходів, а також тісної співпраці з місцевими громадами й органами влади.

Розширення заповідних територій у Дніпропетровській області є важливим кроком для забезпечення екологічної стабільності, збереження біорізноманіття та підвищення якості життя населення. Впровадження цього процесу вимагає

належного наукового обґрунтування, соціальної підтримки та державного фінансування, що сприятиме гармонійному співіснуванню людини та природи.

Список літератури:

1. Оксамитний О. Ф., Обухова К. М., Папученко М. П. Природно-заповідний фонд Дніпропетровщини Біорізноманіття та роль тварин в екосистемах: Матеріали V Міжнародної наукової конференції. Дніпропетровськ: Ліра, 2009. С. 18-19.
2. «Природно-заповідний фонд Дніпропетровщини» [Електронний ресурс] – Режим доступу: - https://www.zoology.dp.ua/z_09_10.html
3. Заповідна справа в Україні: Навчальний посібник. / За загальною редакцією М.Д. Гродзинського, М.П. Стеценка. К. 2003. 306 с.
4. Горейко В. А. Екологічне обґрунтування створення лісоаграрних комплексів у степовій зоні України. Д.: Пороги, 2000. 315с.
5. Червона книга Дніпропетровської області. (Рослинний світ) / Під редакцією А.П. Травлєєва. Автори-укладачі: Барановський Б.О., Тарасов В.В. Дніпропетровськ: ВКК «Баланс-Клуб», 2010. 500 с.
6. Указ президента України щодо збільшення площі ПЗФ: 1-й № 525 - «Про території та об'єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного значення» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/5252020-35757>